

nosti rastlin, te snovi izkoriščevati. Čim več je dušca, tem več mora biti fosforove kisline in pa kalija. Za gnojenje vinograda naj bi n. pr. vzeli 30 kg dušca in pa 50 kg fosforove kisline in kalija na ha. To razmerje skoraj vedno jednako ostane. Fosforove kisline in kalija večinoma primanjkuje v zemlji, in če tudi ne, ohranimo z gnojenjem snovi zemlje, zemljo obogatimo. Le v slučaju, da je teh tvarin v razmerju več kakor družih in sicer, da so rastlinam lahko pristopne, le tedaj jih moramo v gnoju nekoliko izpustiti.

Nimajo pa tudi vse rastline enake zmožnosti, redilne snovi zemlje izkoriščevati. Detelja, sočivne rastline itd. imajo zmožnost, dušec iz zraka izkoristiti in se pri tih gnojenje z dušcem nikdar ne izplača. Pesa nima posebne zmožnosti, kalij iz zemlje izkoristiti; pa dasi ravno porabi obilo kalija, vendar je za neposredno gnojenje s kalijem slabo hvaležna, pač pa za gnojenje z dušcem in fosforovo kislino. Žito, trte itd. se pa za vse tri snovi hvaležne pokažejo.

Kompost rabimo večinoma za travnike, vinograde in sadunosnike. Tu nam je treba večidel kalija in fosforove kisline; dušec je včasih n. pr. na travnikih ali pri krepkem drevju in trtah skoraj celo nepotreben, no, sicer ne škoduje in je večinoma koristen. Pač pa če imamo od redilnih snovij po 50 delov dušca, ali fosforove kisline in kalija pa samo po 25 delov, ne bode nam tak kompost veliko koristil. Listje še močno požene; pa sadu je malo. Ako smo s prejšnjimi tvarinami obilo dušca v kompost spravili, moramo skrbeti, da s tvarinami, ki imajo več fosforove kisline ter kalija, te z njimi pomnožimo.

Da spravimo fosforovo kislino v pravo razmerje, najbolje je, da se poslužimo koncentriranih gnojil, tako koščene moke, Thomasove žindre ter raznih fosfatov in fosforitov. Vzeti se sme najceneje fosforova kislina v bolj debelo zmleti koščeni moki itd. zato, ker v kompostu vsled upliva ogljikove kisline in dr. ta itak bolj raztopna postane. Kalij pa se daje kompostu največkrat v pepelu od lesa ali pa v kajnitju in enacih kalijevih solih.

Gospodar, ki spravlja te in enake tvarine za kompost, naj računi, kaj mu pride najceneje, pa tudi koliko so mu vredne posamezne tvarine z ozirom na njih vsebino. (Dalje prih.)

Južnoavstrijska-ogerska zveza lesotržcev

ima, kakor piše »Holzinteressent«, prihodnjo sredo, dne 13. t. m., ob 9. uri dopoldne zborovanje v Mariboru, v veliki dvorani hotela »zur Stadt Wien«.

Dnevni red: 1. Pozdrav navzočih in prečitanje slučajnih dopisov. 2. Razgovor o refakciji, obljubljeni od južne železnice proti Kaniži, Stolnemu Belemgradu, Budapešti in od Kaniže proti Sobotišču in od Stolnega Belega grada do Uj-Szöny. 3. Razgovor o voznini na drugih progah južne železnice. 4. Razgovor o voznini od postaje Kotori do Kaniže in Barča. 5. Poročilo in ponudbe štajarskih lokalnih železnic, posebno železnice Poličane-Konjice. —

Nujni predlogi naj se pismeno vsaj jeden dan poprej pošljejo priporočeno predsedništvu južnoavstrijske-ogerske zveze lesotržcev v Mariboru (hôtel Stadt Wien.) Oni gospodje, ki hočejo k zvezi pristopiti ter s tem postati deležni refakcij, naj se dan poprej pismeno pri predsedništvu zglasijo.

Vsi gg., ki se za trgovino z lesom zanimajo, naj pridejo še na predvečer 12. t. m. v hôtel Stadt Wien, ker bode takrat razgovor o drugih važnih rečeh.

Žitne cene v Mariboru od 26. jan. do 1. febr. Po hektolitrih: pšenica 5 fl. 60 kr., rž 4 fl. 30 kr., ječ-

men 4 fl. 30 kr., oves 3 fl. 50 kr., turšica ali kuruza 5 fl. 40 kr., proso 4 fl. 44 kr., ajda 4 fl. 70 kr. in fižol 7 fl. 20 kr.

Sejmovi. Dne 9. februarija v Konjicah, Poličanah (svinjski sejem) in na Pilštanju. Dne 12. febr. v Gomilici. Dne 13. februarija v Imenem (svinjski sejem). Dne 14. februarija v Žalcu, na Ponikvi, v Račah, na Bregu pri Ptujju (svinjski sejem), v Sevnici in Brežicah.

Dopisi.

Iz Brežic. (Okrajni zastop) vabi na soboto, 9. februarija ude k občnemu zborovanju. Na dnevnemu redu naznanja med drugim posvetovanje o dveh točkah, glasečih se: Prošnja mestne občine v Brežicah za prispevek, da se struga, ki teče za mestom, zasilje, in za prispevek 300 gld., da namesti še enega živinozdravnika. Tej dvojni prošnji mestne občine se bode brezdvomno ustreglo, ker sedijo vsi mestni očetje v okrajnem zastopu; da-le je pa tudi opravičeno, da plačuje celi okraj za mestne potrebe, ali nepotrebe, to je druga stvar. Znano je, da leži struga za mestom tako nizko, da jo zalije Sava pri vsaki večji povodnji; zaman je torej vsako prizadevanje predrugačiti njen tok; trebalo bi več tisočakov; toda okraj nima od tega nikake koristi. Še bolj nepotreben je pa drugi živinski zdravnik — seveda za brežiški okraj — za mesto ne bi rekel. Sedanji tu nameščen c. kr. živinski zdravnik je v svojem poslovanju tako spreten in marljiv, da do letos nihče ni mislil na družega. Opravljal je seveda mestni občini posel v klavnici skoraj zastoj; ker je pa letos zahteval, da se mu naj plača za trudapolni posel mesto bornih 80 gld. vsaj 150 gld. na leto, protivi se temu občina, ter hoče namestiti za ta posel drugega živinskega zdravnika, kojemu če plačati 500 gld. na leto, seveda večinoma na stroške brežiškega okraja, da si pridobi s tem kakega pristaša več, da bo dobro razumel lečiti nemške krave. Zastopniki kmečkih občin, nasprotujte temu predlogoma najodločnejše!

Iz Nazareta v gor. Sav. dolini. (V spomin slov. dijaku.) Kako otožno so peli zvonovi iz visokih lin nazareške cerkve 15. januvarija! Dolga vrsta pobožnega naroda z gorečimi svečami v rokah spremljala je ljubeznivo planinsko cvetko k večnemu počitku. Ko si pa zagledal še šolsko mladino uvrsteno pred rakvo, vprašal si vendar, kdo pa je bil ta, da so ga vsi tako srčno ljubili? Bil je ponižni Turnšekov Anzek. Ze kot otrok je rad sklepal roke k molitvi; saj sta mu bila pobožna mati in skrbni oče živa podoba pobožnega življenja. Ljudsko šolo dovršil je v Nazaretu in Rečici. Akoravno deček ni bil posebno nadarjen, bil pa je pri učenju marljiv, in ker je bila srčna želja pridne matere, posvetiti vsaj jednega otroka duhovskemu stanu, pošljejo ga v Celje v latinske šole. »Težke so, težke, latinske šole«, mi je potožil o božiču, posebno za mladeniča slabjšega zdravja. Nekako bojzljivo je torej pričakoval konca preteklih božičnih počitnic. Kal boleznij je nesel s seboj. Ze prve dni po šolskem pričetku zbolil, od dne do dne je večja nevarnost. Slovenska mati ljubi otroka svojega, hiti po-nj tudi v tujino, samo da ga vidi in tolaži. Pripeljali so ga domov, ali bolezen je nevarnejša. V nedeljo, 13. jan. prosi mater, naj mu podajo citre, da si bo nekoliko težave polajšal. Kako tužni, mrtvaški so bili ti glasovi! Popoldne ga prime bolezen, začjenja omedlevati, ali kar je on kot zdrav mladenič vedno tako pobožno prejemal, prejel je tudi sedaj sv. zakramente; in čez tri ure zatem je izdihnil svojo

nedolžno dušo. — Kaj ne, nič kaj posebnega ne vidiš v življenju njegovem? Vendar nekaj mi je potisnilo pero v roko, da posvetim te vrstice njegovemu spominu, in to je: rajni Anzek ostal tudi kot dijak veren in pobožen; taki bi naj bili slovenski dijaki vsikdar! Naj v miru počiva!

Od Sv. Andraža v Slov. gor. (Društveno.)

Naše bralno društvo je imelo meseca januarja t. l. v gostilni g. Toša svoj V. občni zbor. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo je dokazalo, da stoji društvo že na trdnih tleh. Število udov je zmiraj dokaj veliko. Denarne razmere so dobre, kajti društvo ima že svoj oder za gledališke igre in še čez 40 gld. v gotovini. V društvenem odboru za tekoče leto so: g. Ivan Strelec, nadučitelj, predsednik, g. Tomaž Golob, trgovec, podpredsednik, gosp. Josip Čeh, učitelj, tajnik in blagajnik, gg. Gregor Druzovič, Franc Čuček in Jurij Petek, odborniki. Društvo je letos pridobilo tudi mnogo s tem, da je ustanovil gosp. nadučitelj Strelec, ki je sam izboren pevec, mešani in moški pevski zbor, kar smo žalibog do sedaj pogrešali, kar pa bo odslej gotovo veliko pripomoglo, da se obnesejo naše društvene veselice še sijajnejše. Da imajo udje primerno čtivo, skrbi odbor za dobre knjige in ljudstvu prikladne časopise.

Iz Celja. (Pravda z židom.) Dne 21. vršila se je pri okrožni sodnji v Celju glavna obravnava zoper Janeza Bratuša iz Obriža pri Središču. Slavno drž. pravdnistvo v Celju obtožilo je namreč z obtožnico z dne 18. dec. 1894 št. 9537. Janeza Bratuša zaradi hudodelstva po § 199 a 200 kaz. zak. storjenega s tem, da je v civilni pravdi z Jakobom Löwi zaradi neizpolnitve kupne pogodbe pri okrajni sodnji v Ormožu dne 18. maja 1894 storil glavno prisego, da, kolikor vé in se spominja, ni res, da bi se on zavezal tožitelju Jak. Löwi dne 20. okt. 1893. l. 25 drevenk ajde spraviti. Bil je torej obtožen zaradi krive prisige. Že pri obravnavi dne 22. avg. 1894 bil je Janez Bratuša zaradi tega hudodelstva obsojen in to zaradi tega, ker se mu ni posrečilo dokazati, da ni po krivem prisegel. Posrečilo se mu pa je po razsodbi najti po naključju eno pričo in sicer Franca Kolariča iz Stare ceste, kateri je slučajno pogajanja med Janezom Bratuša in Jakobom Löwi slišal. Vsled tega prosil je Janez Bratuša za obnovo kazenskega postopanja. Tej prošnji ugodila je okrožna sodnja v Celju in 21. jan. vršila se je nova obravnava. Pri tej obravnavi trdile so priče Jakoba Löwi Rudolf Löwi in Antonija Löwi, da se je Janez Bratuša zavezal 25 drevenk ajde Jakobu Löwi prodati; dočim pa je Janez Bratuša trdil, da se je zavezal mu prodati samo polovico one ajde, katero bodo mlatici navejali. To njegovo opravičevanje potrdile so tudi priče Franc Kolarič in Franc Bratuša, akoravno so priče od nasprotnikove strani, posebno Jakob Löwi in njegova obitelj, ostale pri trditvi, da je Janez Bratuša prodal 25 drevenk. Po sklenjeni glavni obravnavi (pri kateri je zastopal obtoženega g. dr. Al. Brenčič, odvetnik v Celju,) spoznalo je sodišče, da Janez Bratuša ni kriv, da bi bil po krivem prisegel in se je torej oprostil. Sodnja je namreč smatrala, da se pogodnika nista natanko dogovorila o predmetu kupa in da je Jan. Bratuša mislil, da je prodal samo polovico navejane ajde, Löwi pa, da mu je prodal 25 drevenk.

S Klečkih goric pri Poličanah. (Vinske kupce) opozarjam na te vinske gorice. Če se morda par minut v Studenicah pomudiš, potem jo kreni po pešpoti doli v bližnjo vas Krasino, od tam pa jo zavij celo na desno po prav razvoženi kameniti cesti v bočke hribe, tukaj se ti pomalem prikažejo nizki klečki vinogradi. Čez 10—15 minut si lahko na vrhu naših Klečkih goric, v kojih še prav v dobrem stanju vinska trta

prospeva, in to celo brez amerikanca. Sorte našega trsa so n. pr. črnina, zelenika, šipon, beline dve sorti, muškatelec in več še drugih dobrih plemen, ki nam še prav obilno grozdja obrodé. Leta 1893. je bila izvanredno bogata trgategv pri nas tako, da smo tu pa tam na 1/2 oralu vinograda do 5 štr. izvrstne kapljice nazmikali, in takoj si ga lahko liter po 19—20 kr. prodal; pozneje na leto je že pa stal liter po 30 kr. V obče se sme trditi, da so naše gorice tisto leto več nego 100.000 gld. vrgle; kajti nekateri večji vinogradniki so izrešili jeden po 1000 gld. Sicer pretečeno jesen je bilo veliko slabše s trgatvijo pri nas; ali vendar sprva so še kupci plačevali mošt liter po 18—20 kr.; zdaj je pa slabše, čisto vino se dobi po 17—19 kr. liter. Trtne uši še tukaj ni, pa tudi hvala Bogu preostre toče še mojega spomina tukaj nismo imeli. Le za prihodnost nas Bog obvaruj hudih nesreč, potem pa bogate kupce uljudno vabimo v naše kraje.

Iz Slov. Goric. (Marsikaj.) Veseli me, da še od Apač do Cmureka bivajo Slovenci; zakaj ne? Saj je slovenska last ona pokrajina. Pozdravil sem pri neki priliki ondi staro ženko v nemščini, na kar mi je odzdravila v slovenščini; kar me je jako veselilo. V razgovoru ž njo mi je pojasnila, da Nemeč brez — Slovenca ne more živeti, ker je — prelen in se mu ne ljubi — delati! Čast za Nemce? — Vnovejšem času opazujem, da dohajajo slovenske dopisnice in napisi na pismih vedno redkeje. Nekateri sicer pismo napiše v slovenščini, ali napis napravi — nemški! Ni to narobe svet? Zatorej se opozarjajo Slovenci, da na vsaki pošti tirjajo slovensko-nemške dopisnice in pišejo na njih in na pismih izključljivo le slovenske napise! To bi bilo častno. Znano mi je, da v nekem trgu v Slov. Goricah tirja slovenske dopisnice samo jeden rodoljub, in, ako bi še ta ne jemal, imeli bi samo nemške! No, v tem oziru, bi vendar lahko napredovali! Jednako bi bilo želeti, da bi stranke na davkarijah tirjale, da se naj na slovenskih straneh tiskovine rešujejo! Naprej zastava Slave!

—k—

Iz Haloz. (Poštna zadeva.) Naši poštni uradniki in uradnice so vam, kakor sem že zadnjič omenil, učeni ljudje. Ali niso? Če pa še ne vedo, kje je moja Sv. Trojica v Halozah. Pa tudi pravični so slovenskemu občinstvu in — omikani. Čujte! Ondan je bilo, ko sem imel opraviti na pošti v Ptuj. Pred menoj so čakale kmečke ženske s slovensko pohlevnostjo in potrpežljivostjo že dolgo odrešenja pri uradniku, ki slovenski ne ume. (Gospoda pride se vé prej na vrsto, če tudi pozneje pride). Slednjič je bilo tem krotkim ženicam le predolgo čakati in jele so nekaj godrnjati, oziroma prositi, naj se jim zahtevano dá. »Halt's Maul!« bil jim je odgovor.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so potrdili postavo o nedeljskem počitku pri raznih obrtih. — Zasedanje deželnih zborov se konča 13. t. m. in državni zbor se prè snide 17. t. m. Državni zbor se bode najprej pečal z novo postavo proti pijančevanju in potem z davčno preosnovo.

Češko. L. 1898. bode praznovalo češko kraljestvo 700letno slavnost. Istega leta bode pa tudi 50letnica cesarjevega vladanja. Morda se bodeta obe slavnosti združili s tem, da se Čehi zedinijo in da se dajo cesar za češkega kralja kronati.